

Zdroj: ČT 24

Čas vysílání: 20:06:12

Datum: 27.05.2013

Hosté: Eva ZAMRAZILOVÁ

Identifikace: TVT820130527130000

Jazyk: cz

Moderátor: Daniel TAKÁČ

Název: Finanční (ne)gramotnost v Česku

Oblast: Televize

Skóre: 0.99

Zpracováno: 28.05.2013 04:58:39

Zkratka oblasti: TV

Klíčová slova: finanční (41), gramotnosti (11), gramotnost (4), finančním (3), finančních (3), finančního (2), gramotností, finančními

Finanční (ne)gramotnost v Česku

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Půjčit si peníze je docela jednoduché, někdy až moc. Splácet potom už o něco těžší, někdy až moc, dokonce až tolik, že dlužník splácet nezvládá. Exekucí sice trochu ubylo, je ale dost případů, kdy je zadlužení obrovským problémem. Mezi mladými do 24 let je na 190 tisíc těch, kteří mají nějakou půjčku, což ovšem neznamená, že by ji všichni nezvládali splácet, ale aby těch, co nezvládají, bylo co nejmíň, začne se zacházení s penězi učit už na základní škole. V dnešním Hyde Parku si o tomhle projektu můžete popovídat s členkou Bankovní rady České národní banky, která se na projektu velmi podílí, Evou Zamrazilovou. Dobrý večer. Paní Zamrazilová, dobrý večer, vítejte u nás v Hyde Parku, děkuju, že jste přišla za našimi diváky.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Dobrý večer, děkuji za pozvání.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Www.hydeparkct24.cz, to jsou webové stránky Hyde Parku, tam nejdete všechno, jak otázky které už přišly, tak také kontakty sem k nám do vysílání prostřednictvím kterých se právě vaše otázka mířící na Evu Zamrazilovou do vysílání může dostat, stejně tak palce u jednotlivých otázek připraveny pro to, abyste některé otázce dali větší šanci se do našeho vysílání dostat. Tak pojďme na to na webu, otázka první od Jany: "Dobrý den, zajímal by mě váš názor na to, proč je u nás tolik předlužených lidí a jak se podle vás mají tito lidé vrátit do normálního života?" Děkuje Jana.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Tak to jsme začali hned z toho, hned z toho opačného konce finanční gramotnosti, tam, kde už se lidé do té zoufalé situace dostali.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Tam, kde už je problém. Ale on to je velký problém.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Je. předlužení lidé, takové úplně finální řešení potom je osobní bankrot, kdy tomu člověku vlastně nabízí, nabízí soud pětiletou tvrdou cestu, kdy po odečtení základního životního minima a potřebných výdajů spojených s bydlením vlastně ten člověk pět let musí splácet veškerý zbylý příjem a pokud těch pět let téhle té tvrdé cesty vydrží, tak potom se vrátí do normálního života jako, jako byl před tím.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Všechny dluhy pak končí?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Všechny dluhy by pak měly končit.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Bez ohledu na jejich velikost?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ano, bez ohledu na jejich velikost samozřejmě, protože, protože právě o tom je tahle ta šance a výhodou je podle mě to, že za těmi lidmi už nebudou chodit žádní, žádní vymahači, nebude jim nikdo lepit žádné cedulky na jejich osobní majetek a tak dále. Čili já bych se přimlouvala za to těch 5 let vydržet, pokud už ten člověk to předlužení není schopný zvládat a určitě nejhorší a před tím bych vážně chtěla varovat, je vytloukat klín klínem, tedy vzít si na splátku půjčku jinou půjčku.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Já myslím, že k tomu se dostaneme prostřednictvím otázek, které budou přicházet do Hyde Parku. Ještě se zastavme tady u té Janiny otázky. Jak si podle vás mají tito lidé vrátit do normálního života? Jaká je ta cesta ještě před tím osobním bankrotem, aby to skutečně nemuselo dojít až na tuto hranici? Má to jiné řešení?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

No, asi, asi bych to přirovnala, přirovnala k situaci, kdy chce člověk zhubnout a jde k dietní poradkyni, prostě si naprosto tvrdě psát všechny své výdaje, protože vždycky utratíte trošičku víc, než jste si v zásadě myslel, že jste utratil, stejně tak jako toho člověk ve finále sní víc, než si myslel, že toho za den snědl. Já myslím, že to je podobná situace. A pokusit se opravdu, opravdu těm svým, těm svým závazkům dostát, požádat o pomoc rodinu, přátele, nikdo snad nežijeme ve vzduchoprázdnu, tak aby ten úrok byl, byl co nejpřátelštější.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

A pak je tady ta otázka po tom důvodu. Proč je u nás tolik předlužených lidí?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Protože to lidi neodhadli. V zásadě si myslím, že je to proto, že to lidé v dobrých letech neodhadli, před finanční krizí v letech 2005, 2007 nastal v Čechách určitý zlom, kdy původně konzervativní model chování českých domácností se změnil, lidé si začali masivně brát hypotéky, k těm hypotékám často také úvěry na zařízení bytu, na pořízení automobilu, protože všechno se zdálo tak snadné, myslelo se, že dobré časy tady budou navždy, hovořilo se o tom, že naše ekonomika může růst až 10 % a tak dále, a tak dále, ta krize uhodila opravdu nečekaně. Lidé přišli o práci nebo se jim příjem snížil, ta situace je samozřejmě těžká a ta lekce je tvrdá.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Čili bylo to neodhadnutí situace tedy?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Já si myslím, že to je neodhadnutí situace.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Neodhadnutí nebo neumění si spočítat?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

V dlouhodobém horizontu. Nikdo, proto také mluvíme o té výuce finanční gramotnosti jako o něčem potřebném, protože tady nebyl 50 let, trůfám si říci, žádný finanční trh.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Na webu Radi Pretsch: "Jak byste laikovi vysvětlila, co tedy znamená ta finanční gramotnost, aby pochopil, kde jej případně bota tlačí a jaké vědomosti si má doplnit?" Děkuje Radim a zdraví.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Také zdravím a děkuji za otázku. Finanční gramotnost zní poměrně odborně. V zásadě si ale myslím, že jde o takový soubor poměrně jednoduchých znalostí a postojů, jak se pohybovat na finančním trhu, jak zacházet s penězi. Úplně hlavní je umět přizpůsobit svoje výdaje svým příjmům, dlouhodobě být schopen mít ty výdaje pod kontrolou, vědět, jaká je jejich struktura, kolik utratím na výdaje spojené s bydlením, kolik mě stojí výdaje za potraviny, dopravu, telefonování, zdravotnictví, školství a tak podobně a pokusit se nějakým dlouhodobým způsobem si vytvářet, si vytvářet finanční plán a aspoň trošku něco ušetřit, pokud možno pro nepředvídané výdaje, prostě aby peníze nám byly dobrým sluhou a ne zlým pánem.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Vy jste říkala, že právě v těch dobách, kdy to všechno vypadalo, jak se budeme mít dobře, tak že si lidi nabrali spoustu půjček. Jak to tedy odhadnout, aby to nebylo tím špatným odhadem. Tak teď se mám momentálně dobře, vydělávám, kolik si můžu půjčit?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Kolik si můžu půjčit. Já bych.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Abych, až přijdou hubená léta, to tak nějak zvládnul?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Tak to je moc dobrá otázka. Tak v každém případě bych si půjčovala buďto jenom na bydlení, což si myslím, že je investice velmi rozumná ve výsledku, je to určitá alternativa spojení, spoření na stáří a určitě je to dobrá alternativa k tomu vlastně platit nájem, nájemní bydlení, ale asi bych, asi bych určitě nedoporučila LTV, což jest teda , což jest teda poměr hypotéky k celkové hodnotě nemovitosti vyšší než 60 %, dejme tomu, dvě třetiny, abych i v situaci, kdy nejsem schopná splácet, nebyla, nebyla nucena velmi rychle tu nemovitost odprodat, protože to může přesně být v situaci, která už, kde ten nemovitostní trh je zrovna v takové situaci, jako je například dnes, to znamená, kdy už ta nemovitost nemusí mít tu hodnotu, jako měla v roce 2005, 6, 7 nebo 8. Takže já už nemusím dostat tolik, kolik jsem si vlastně na ni půjčil nebo kolik byla celková hodnota té nemovitosti.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Čili rozumná hranice, tak ty dvě třetiny půjčit a zbytek mít tedy?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Zbytek, anebo mít alespoň kryt jinými aktivy, alespoň v rodině, ale, aby člověk nepřišel o střechu nad hlavou nebo nebyl, nebyl nucen tu nemovitost prodat, tu střechu nad hlavou, prodat za nevýhodných podmínek, aby nebyl k tomu nucen příliš, příliš pod tlakem, to znamená, aby měl zase ten člověk, pokud možno, nejsem finanční poradce, řídím se opravdu jenom, jenom svým rozumem a zkušenostmi, ale aby měl, dejme tomu, někde stranou aspoň na 6 měsíčních splátek hypotéky, tak aby nebyl tlačěn do té nevýhodné situace, aby tu situaci byl schopen řešit.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Pojďme na web, Jirka P.: "dobrý večer. Ve kterém ročníku a kolik kurzů by bylo vyučováno? Půjde o povinný předmět, jaké jsou předpokládané výstupy z tohoto předmětu pro žáka, co konkrétně se naučí?" Tak to se dostáváme k tomu, o čem jsem mluvil na začátku dnešního Hyde Parku, že se to začne učit ve škole, já to řeknu takhle zjednodušeně. Tedy ve kterém ročníku a kolik kurzů by bylo vyučováno? Jaká je vaše představa?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Tak tohle to samozřejmě je, je záležitost, která je na ministerstvu školství, záleží především na něm. Vy taky.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

No, tak, konzultují to s vámi, předpokládám tedy.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Jasně. Částečně. Ale.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

A pak si stejně udělají, co chtějí.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

No comment. Ale vzhledem k tomu, že nemáme dneska povinné osnovy, tak samozřejmě záleží na přístupu vedení každé konkrétní školy. Já si myslím, že ideální situace by byla, aby se, aby se takové ty hodnotové, hodnotové a postojové záležitosti sestavování rozpočtu rodiny, možnosti řešení bydlení a možnosti spoření na stáří, aby se řešily v momentě, kdy už budou mít ty děti probraný základní matematický aparát, to znamená, minimálně trojčlenku, procenta, jednoduché úroky, složené úroky, aby ten předmět, aby ten předmět, ty věcné, problémové okruhy mohly navazovat na ty konkrétní znalosti.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Tak to jsme ale někde na druhém stupni už tedy zhruba a ono se mluví o tom, že by se mělo už na tom prvním s dětmi začínat.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ano, na tom prvním stupni samozřejmě taky, ale tam jde spíš o takové jednoduché příklady nebo jedno, které se můžou probírat, myslím, poměrně zdařile v matematice, sestavit si třeba určitý jednoduchý rozpočet nebo mít představu alespoň o tom, kolik, samozřejmě bez nějakých, bez nějakých citlivých otázek na jednotlivé rodiny, aby si děti začaly dělat představu, co co stojí, kde se ty peníze vlastně berou a tak dále, a tak dále. To, a mělo by to být výuka zajímavá, existuje spousta učebních pomůcek, které využívají hry, exkurze, samozřejmě měly by se v ideálním případě zapojit i rodiče, aby, aby ten předmět nebyl nudný a aby ty děti nebo aby ta výuka nebyla nudná.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

No, a umí to, umí to rodiče, ti, kteří neprošli tím vzděláváním finanční gramotnosti?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

To přesně nejsem schopná říct, tak já myslím, že víme, kolik je tedy těch procent předlužených, vidíme určitou věkovou strukturu, samozřejmě rodiče za to přece také často nemohou, protože já jsem rodiče také neposlouchala ve všem.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Půjde o povinný, mělo by, měl by to být tedy povinný předmět? Snažíte se to takto nastavit?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Takto. Česká národní banka má jenom určitou roli jako jeden ze tří hlavních koordinátorů národní strategie finančního vzdělávání, čili my spíš můžeme nabídnout odbornou oporu, odbornou pomoc, pracovali jsme s určitými učebními pomůckami, snažili jsme se pomoci distribuci, pomoci se školením kantorů, tohle nabídnout můžeme, ale samozřejmě nemůžeme mluvit ministerstvu školství do jeho výsostných vod vjíždět nemůžeme.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

No, jde spíš, jde spíš o vaši radu tedy, aby to mělo smysl. Mělo by to být povinné, tedy, že to absolvuje každý v té škole, anebo to nechat na té dobrovolnosti, jaký to pak bude mít dopad, kolik dětí si to vezme.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

No, já si myslím, že by to, já bych určitě, určitě bych se moc a moc přimlouvala za to, aby každý člověk, který vychodí základní školu, na ni dostal takový praktický základ do života ve formě nejen té finanční opravdu, ono to zní velmi odborně, ale peněžní, ekonomické, ale i právní gramotnosti, protože tady je, tady je skoro 20 %, kteří se systematickým vzděláváním skončí s tím, když vyjdou základní školu, devátý ročník základní školy a tihle lidé už se potom k tomu systematickému vzdělání nedostanou a tihle lidé se základním vzděláním také v našem průzkumu a i v mezinárodních průzkumech vykazují nebo ukazují, jak nejhorší znalosti, tak i takové nejrizikovější chování, například konkrétně v našem průzkumu společně s ministerstvem financí z roku 2010 30 % občanů se základním vzděláním, kteří si již vzali spotřebitelský úvěr. To učinilo proto, aby touto formou mohli splatit splátku jiného úvěru. Jenom, jenom asi 40 % nebo mnohem méně než polovina lidí se základním vzděláním, když není nebo ví, že nebude v nejbližší době schopna splatit splátku, tak se chystá a nebo již informovala věřitele, což je přesně to nejrizikovější chování, které vede do té dluhové pasti, proto si myslím, že ta základní škola opravdu by, by měla poskytnout i takové základní penzum znalostí, i třeba o pracovních smlouvách, o smlouvách nájemních, o takovýchto věcech, o kterých se potom ty, ti mladí lidé nedozvědí.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

A tohle všechno se tedy snažíte do těch, v rámci toho projektu do škol dostat, aby se tohle děti naučily?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ono toho zas tak moc není.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Ještě než skončí tu základní školu?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Já myslím, že toho zas tak moc opravdu není.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

A to je tedy, abychom Jirkovi odpověděli, co konkrétně se naučí? Tohle to je to, co by se měly naučit podle vás?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Měly by se, měly by se naučit základy sestavování rozpočtu. To jsou věci, které se učily běžně před první světovou válkou naše babičky a prababičky, měly by se naučit, měly by dokonale znát nebo velmi dobře by měly znát takový základní vztah mezi objemem úvěru, počtem splátek, výší úrokové sazby a navýšením celkové hodnoty toho úvěru do částky, kterou nakonec tomu poskytovateli zaplatím. Měly by vědět, v jakých, v jakých vztazích se tyto proměny pohybují, protože ano, 50 tisíc za 599 měsíčně, jakpak dlouho to asi budu splácet, že?

Daniel TAKÁČ, moderátor:

A kolik nakonec člověk zaplatí?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

A kolik ve finále nakonec přeplatím a kolik jsem si vlastně půjčila a za jak dlouho bych to bejvala byla schopna sama ušetřit, třeba by to nebylo tak dlouhé období.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Facebook, David Rektorys: "Jakou formu bude výuka mít? Sami učitelé nejsou zrovna ideální poslové myšlenek finanční gramotnosti, když spousta z nich jde od výplaty k výplatě, často vlastní chybou a dětem budou vysvětlovat, jak to mají dělat." Věnujete se v rámci projektu i učení učitelů? Učení lektorů těchto předmětů?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Určitě, ale, určitě je to základní problém, jak vlastně připravovat pedagogy na tento předmět, protože v rámci pedagogického studia zatím neexistuje nějaký předmět, který by na to soustavně budoucí učitele připravoval. To si myslím, že je velká výzva pro vysoké školství. Ale zpět k dotazu pana Rektoryse. Já zase bych až tak neviděla, neviděla náš učitelský stav negativně. Já ze zkušenosti přednáším poměrně často na školách, především tedy na středních, ale řada těch učitelů, samozřejmě je to hodně o lidech a je to hodně o rozdílech mezi těch, mezi těmi pedagogy, ale mnozí z nich si myslím, že, zvlášť učitelé matematiky, si myslím, že jsou velmi dobře schopni ty základní, základní vědomosti předávat.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Dobrá, ale připravujete speciální, řekněme, kurzy pro učitele, tak aby to uměli ty děti, ty děti naučit.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Kurzy existují, protože my už jsme v roce 2008, ještě před pádem Lehman Brothers, těsně na začátku září 2008, my jsme do každé, do každé základní školy a víceletého gymnázia poslali, poslali učebnici finanční gramotnosti napsanou manželi Skořepovými, je to opravdu vynikající knížka. Tato knížka byla doprovázena osobním dopisem pana guvernéra, tehdejšího pana guvernéra Tůmy, který se ředitele škol snažil upozornit na podstatnost toho problému a současně jsme nabízeli učitelům školení. Napřed učitelé, museli jsme získat akreditaci ministerstva školství, protože to muselo, musel být tento projekt zaštitěn i ministerstvem školství, jinak vlastně učitele učit nemůžete, když nemáte akreditaci, takže to se nám podařilo získat, prošlo tím, tím seminářem prošlo, prošly tisíce učitelů. Postupně napřed školili autoři knihy, potom vyškolili další lektory, všechno platila ČNB, ale bohužel ministerstvo školství se rozhodlo nebo teda ty národní, národní institut dalšího vzdělávání a další pracoviště se

rozhodli zpoplatnit tento seminář, kde my jsme teda platili lektory i dopravu lektorů a všechno, tak se rozhodli zpoplatnit asi 200 korunami nebo 250 korunami a pak.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Takže učitelé přestali jezdit.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

V roce 2010 přesně, kdy začala fiskální konsolidace, všichni jsme začali šetřit, tak školy přestaly mít bohužel docela zájem, ale zase existuje spousta zajímavých učebních pomůcek ministerstva školství.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Milena Kroupová na webu: "Jako učitelka na základní škole se často nestačím divit, co všechno považuje většina dětí za normální. Půjčování si na dárky, dovolené a tak dále. Bohužel tyto návyky přebírají od svých rodičů. Proč se toto téma dostává do škol až teď, přispěla k tomu finanční krize?"

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Vidíte, pane redaktore, že, že existují i učitelé, kteří opravdu nemůžeme vinit z toho, že by se o předmět.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

To jsou otázky našich diváků.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ano, ano, vy jste to krásně vybral. Abych odpověděla paní učitelce Kroupové. Opravdu k tomu finanční krize přispěla, protože před, před tím rokem 2008 velmi, velmi mnoho lidí a často i vysokých státních úředníků napříč zeměkouli považovalo finanční vzdělávání za zbytečnou věc a už vlastně na začátku roku 2008, což ještě pro nás nebyl moment krize, ale ve Spojených státech už řešily problémy těch substandardních hypoték, víme, co se tehdy dělo, ještě jsme nevěděli, že ta, že se ta krize těch substandardních hypoték přeje vlastně takovýmhle velkým tsunami do celého vyspělého světa, ale ve Spojených státech začaly situaci analyzovat, vznikla rada prezidenta Spojených států, ten ji sám zaštiťoval pro tyto otázky a ta rada se jednoznačně shodla na tom, že finanční negramotnost byla jednou z hlavních příčin finanční krize ve Spojených státech, tedy v zemi kolébky finanční krize a od té doby se začaly nabalovat takové, takové poměrně, poměrně velká obliba projektu finančního vzdělávání, a tak dále, a tak dále, čili opravdu.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Má to výsledky aspoň v té Americe?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Já si myslím, že je dost brzo to hodnotit. Tam se to, tam se učí, tam se rozhodli nebo pokud je mi známo, rozhodnutí bylo, že především ten předmět se bude vyučovat v matematice, protože víme, že substandardní hypotéky byly přesně tím, vznikaly přesně jako problém, kdy ti lidé vůbec de facto nevěděli, co podepsali, k čemu se zavázali, kolik budou splácet, prostě jim někdo vysvětlil, že hodnota jejich nemovitosti poroste, poroste, poroste a že když nebudou mít na splátky, tak jí ještě prodají se ziskem. No, a bohužel to takhle donekonečna nešlo.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

"Půjčování si na dárky, dovolené a ta dále," píše paní Kroupová. Kde je ta hranice, na co ještě si půjčit a na co už ne?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Já si myslím, půjčit si na bydlení a na podnikání.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Nic víc? Na všechno ostatní ušetřit.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Myslím si, například, co se týče spotřebních předmětů, tak bych určitě si půjčila například na pračku, kdybych měla doma malé dítě. Nebudu kvůli tomu, že, že jsem v zásadě, v zásadě nejsem přítelem spotřebních úvěrů, tak zase nebudu prát pleny na valše, asi tak.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Na webu Jiřina Holubová: "Na co si mladí od 24 let půjčují nejčastěji? Na bydlení?" Mluvili jsme o tom, že těch je skoro 200 tisíc, kteří mají nějakou půjčku.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Obávám se, ne, obávám se, že převážná, není to, prosím pěkně, stoprocentně zaručená informace, spíše informace z různých mediálních zdrojů, ale domnívám se na základě, na základě těchto informací, že se jedná převážně o dluhy z kreditních karet, dluhy mobilním operátorům a tak podobně, prostě čistě dluh na spotřebu.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Dluhy z kreditních karet, neví se, na co využívány tedy. Jsou v tom nebo ví se?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Na oblečení, na spotřebu.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Jestli půjčky na studia třeba v tom hrají nějakou roli, už teď tedy?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Já si myslím, že u nás, já si myslím, že, že to asi u nás nebude masivní problém. Půjčky na studium.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Na webu student Sojka: "Můžete doporučit nějaký finanční institut, kde mě naučí po absolvování vysoké školy z nástupního platu zaplatit školné, hypotéku, druhý důchodový pilíř, půjčku na vybavení bytu, ženu na mateřské, zubaře, leasing na auto a tak dále bez garance trvalé práce?"

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Tady si myslím, že asi takový finanční institut žádný neexistuje, že určitě je, určitě pan Sojka bude mít po absolvování vysoké školy všechny dostupné informace ohledně, které potřebuje v oblasti finanční gramotnosti, už mít. Tady to bude spíše ta otázka hodnotová, hodnotových postojů. Asi je potřeba si sestavit priority, co skutečně musím mít po absolvování té školy hned, co třeba nějakou dobu počká. Já myslím, já z toho cítím trošičku ironii z toho dotazu, což mě trošku mrzí, protože prostě všichni jsme začínali po studiích z ničeho. Já, moji spolužáci, moji přátelé, před nimi generace mých rodičů a našich, našich prarodičů. Já myslím, že se zlatou lžičkou v ústech se narodí jedno promile?

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Facebook, Františka Vlachová: "Paní Zamrazilová, řekněme, že se zadlužuji pro budoucí zhodnocení. Můžete vyjádřit třeba v procentech rozumný poměr dluhu vůči příjmu?"

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Budoucí zhodnocení, pouze, pokud to myslí paní Vlachová tak, že si chce vzít úvěr podnikatelský, pak samozřejmě je to situace rozumná a je potřeba, aby si propočítla zhruba svůj podnikatelský plán, může jí s tím někdo poradit samozřejmě, uvidí se, kolik jí je ochotna poskytnout banka, ale pokud by si půjčovala na nějaký investiční produkt s tím, že jí někdo řekne, že jí to vynese určitý výnos, pak bych to nedělala, protože ten výnos není zajištěný, nakonec, nakonec to nemusí být výnos, ale ztráta a zbude jí jenom ten dluh.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Investice ani, řekněme, třeba do, je vlastně dneska něco osvědčená investice nebo není, a teď myslím třeba komodity typu zlato nebo diamanty, v posledních letech o těch se mluví, že jsou dobrou příležitostí. Lze doporučit zadlužení na tento typ investice?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Já bych to nedělala.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

V procentech rozumný poměr dluhu vůči příjmu, například v případě tedy té, toho nemovitostního dluhu, půjčka na nemovitost, rozumný poměr dluhu vůči příjmu.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Já si myslím, že hodně záleží i na těch absolutních hodnotách toho příjmu, na výši toho příjmu v absolutním vyjádření. Jsou, jsou výše příjmů takové, kdy se prostě nemohou zadlužit vůbec, no, a pak jsou výše příjmů, ale zase, nikde nemám zaručeno, že ten příjem budu mít trvale, dlouhodobě, musím vytvářet určitá, určitá, určitá rezervy pro nepředvídané situace.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Čili je toto nezadlužení se na celou hodnotu té nemovitosti plus odhadnout, jaké mám náklady a do toho zasadit tu případnou splátku, jestli ještě budu jíst, svítit, platit školu a tak dále.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Myslím, že každá ta situace opravdu každého člověka je individuální a musí se tak posuzovat, prostě nejsou recepty, to není kuchařka, abych řekla, půl kila mouky a tři vejce.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Web, Jirka: "V nabídkách bank, pojišťoven, plynáren, elektráren a mobilních operátorů se nevyznám, protože zákazníkovi dvě třetiny informací před podpisem smlouvy zatají nebo ukryjí do všeobecných podmínek. To je moje chyba?"

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Musí si člověk přečíst i ty všeobecné, i ty všeobecné obchodní podmínky. Se nedá nic dělat, ale samozřejmě souhlasím s tím, že není vůbec jednoduché se dnes ve smlouvách vyznat, v d'áblu je, v detailu je ukryt d'ábel, jak se říká, jednoduché to není, ale to je, to je otázka právní, právního systému, je to.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

A je naše právní prostředí.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Třeba ve škole, jestli to mohu, jestli tady můžu jenom udělat maličkou odbočku zase do té školy, třeba ve škole je to hodně o té čtenářské gramotnosti, která, která nám v těch mezinárodních srovnáních v poslední době nevycházela moc dobře, protože děti se slabou čtenářskou gramotností, nepochopí-li smysl povídky, tak většinou nepochopí ani smysl smlouvy.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Tedy by se ale ten právní jazyk nebo jazyk, kterým jsou psány smlouvy, ale úplně odlišný od běžného textu, tedy i na to by se tedy škola, případně už i ta základní měla zaměřit?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Já nevím, proč by se nemohlo ve škole se podívat na nějaké jednodušší smlouvy, v některých, samozřejmě podle, podle stupně obtížnosti a podle stupně pokročilosti těch žáků i takovéhle jednoduché, takovéhle věci by se, by se měly do škol dostat.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Možná k podstatě té Jirkovy otázky. Před podpisem smlouvy, ty, které tady jmenuje, informace zatají. Je naše právní prostředí, aby se takovéhle věci neděly, dostatečné?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Já si myslím, že ano. Já si myslím, že prostě ty informace si člověk najít musí, a to je jeho právo a je to součástí důležité té finanční gramotnosti.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Na webu: "Když někdo podepisuje smlouvu s bankou o čemkoli, dostane k ní mnoho stran smluvních podmínek psaných právnickým jazykem, jemuž většina klientů nerozumí. Co s touto skutečností při podpisu smlouvy dělat, nemá-li klient za sebou armádu právníků?"

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

No, je to v podstatě jenom, to je stejný dotaz, to je stejná, to je variace na tohle téma.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

No, dobrá. A.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Je to problém samozřejmě, problém to je a.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

A nedá se s tím něco dělat, aby to prostě nebyly takto složité, takto rozsáhlé obchodní podmínky, aby ten smluvní vztah byl povinně jednodušší?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Takhle, mně se to pochopitelně taky nelíbí, ale nemůžu s tím nic dělat jako představitel České národní banky. Do tohohle Česká národní banka ingerovat nemůže a nehodlám ingerovat.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Nemůže vyvinout tlak třeba na zákonodárce, aby s tím něco udělali? Protože to je škodlivé ve vztahu.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

S tím něco udělali, no.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

K tomu jak funguje finanční systém potom.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Tady, tady opravdu si myslím, že spíš je potřeba budovat nějaké právní minimum od mládí, potom si myslím, že tu smlouvu si každý musí přečíst a pokud, pokud v ní čemukoliv nerozumí, tak jí rozhodně nepodepisovat, protože kdokoliv vám přijde něco nabídnout, tak přijde něco nabídnout vám. Říká vám, že něco potřebujete, ačkoliv vy to samozřejmě vůbec potřebovat nemusíte. On chce váš podpis, on je z vašeho podpisu placen, ať už formou základní mzdy, nebo formou provize. Čili ten jeho, váš podpis má pro něj cenu a já ten podpis bych rozhodně neradila dávat, dávat například na první schůzce s nějakým, ať už finančním poradcem, člověkem z plynárenství, energetiky, telekomunikací a tak podobně. Prostě požádat, že si věc chci řádně prostudovat, pokud ani po řádném prostudování neporozumím, tak nemusím mít armádu právníků, ale s někým se poradím. Pokud mi to jasné není, tak to prostě podepisovat nebudu.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

A je možné si tu smlouvu vzít, dojít si k právníkovi, zeptat se, ať mi někdo poradí, mám to podepsat, nemám to podepsat, nebo mě upozorní na úskalí?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Bylo by to nejlepší, samozřejmě, ale rozhodně, rozhodně bych hodně varovala před tím, aby někdo podepsal něco prostě na první pokus. Protože jestliže vám někdo začne říkat, že je to dnešní nabídka pro vás teď a tady, tak musí začít svítit kontrolky. Jestli vám, jestli, pokud, slušně řeknu: "Děkuji za vaši nabídku, ráda se na ni podívám, dejte mi na sebe, prosím pěkně, kontakt, budu-li mít zájem, během několika dnů se vám ozvu." Tak pokud ten člověk na to nereflektuje a říká: "Vy to musíte podepsat teď a tady," tak je to jasně špatně, jasně to není fér hra a nepřistupovat na ni, protože to už je manipulace.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Lidé ale potom obvykle říkají: "Tak on vypadal nebo ona vypadala tak slušně, hezky se mnou jednala."

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ano, no, jistě, ano.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

"Pěkně mi tu nabídku představila."

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ano, ano, ti lidé jsou na to přece školení, vy byste, pokud by, pokud vy byste tam poslal.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

No, ale co s tím tedy a člověk, který neví, podepíše potom.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Člověka, který vypadá jako sňatkový podvodník? Ten se tím žít nemůže. No, co s tím. Tak jednak bych si uvědomila, že ten člověk přišel za mnou, že má jsem ho nevyhledávala, já jsem nabídku, já jsem ho o tu nabídku neprosila. Pokud já si rozhodnu, že si vezmu nějaký finanční produkt nebo změním mobilního operátora nebo cokoli jiného, tak je potřeba si ty nabídky prozkoumat sám individuálně. Dneska už funguje na facebooku a na všech možných sítích, na všech možných sítích docela živá debata o tom, co je dobře a co je špatně, stejně jako když jedete na dovolenou, tak prostě se často podíváte, jestli za tím krásným obrázkem hotelu náhodou není schovaná cementárna nebo dálnice nebo něco podobného. Prostě se podíváte, jestli ho lidé, kteří tam byli před vámi, doporučují, nebo ne. Já si myslím, že to úsilí opravdu se vyplatí, a to především, když, to především, když jde o nějaký dlouhodobý závazek, který nemám šanci okamžitě zrušit bez nějakého penále.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Na webu Libor Kudrna: "Dobrý den. Zajímalo by mne, jak Česká národní banka bojuje s přemnoženými finančními zprostředkovateli. Existuje nějaký zákon upravující toto povolání nebo je normální školení osmnáctiletých dětí k tomu, aby pojišťovaly své členy rodiny? Jak mohu podat stížnost na FZ?"

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

A FZ, finanční zprostředkovatel.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Finanční zprostředkovatel.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Finanční zprostředkovatel. Tady stížnost, stížnost je možno, možné podat buďto telefonicky, písemně nebo elektronicky.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Kam?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Bud'to adresovat na Českou národní banku nebo se podívat, podívat, ideálně najít na webu, tam jsou ke stažení formuláře, jakým způsobem se to má udělat, jakým, jaké náležitosti má ta stížnost mít. Nemáme rádi anonymní stížnosti, na ty nereagujeme. Pokud ta stížnost samozřejmě je normálně podepsaná, tak nejdéle do měsíce, i pokud není vyřízená, ta informujeme stěžovatele nebo podavatele o průběžném výsledku šetření. Žádná stížnost nezůstane prošetřena a my moc o ty stížnosti prosíme, protože teprve na jejich základě se můžeme na nějakou instituci, která dělá, která dělá nepěkné věci, podívat podrobněji.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Čili zákonné prostředí, Libor se ptá na to, jestli existuje zákon upravující toto povolání. Zákonné prostředí existuje?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

No, ono, tady je velké množství různých, různých poradců, pojišťovacích zprostředkovatelů, to je, to je patrně ten dotaz, na který pan Kudrna hlavně míří. Kterí prodávají produkty pojišťovacího agenta nebo nějaké pojišťovny, čili tady, tady je potřeba, aby se případně, pokud někdo má o pojištění, zase, myslím si, že pokud mám zájem o pojištění, stejně jako jsem říkala před chvílí, prostuduji si možnosti, když za mnou prostě přijde nějaký pojišťovací zprostředkovatel a něco mi nabízí, měla bych si ověřit jeho, měla bych si ověřit firmu, pro kterou pracuje, měla bych si ověřit spoustu dalších věcí a určitě to nepodepisovat, jak říkám.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Hned napoprvé.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Určitě ne. Určitě ne hned napoprvé, dát si čas.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Čili stížnosti v takovýchto, pokud se někomu něco nelíbí, stížnost adresovat na ČNB, na webu.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ideálně elektronicky, prosím.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Elektronicky, prostřednictvím webu.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ano, protože to je, tam je, tam je, pokud podám, podání nebo stížnost elektronicky, potom je tam podstatně jednodušší možnost průběžné komunikace, pokud třeba by ten člověk, co podává tu stížnost, bylo od něj něco ověřit, nějaké další materiály, tak je to jednodušší a operativnější, než abychom ho sháněli po telefonu, případně písemně na adrese.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

V psané podobě další otázka v Hyde Parku, přichází prostřednictvím.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Elektronicky.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Facebooku. Ano, u nás taky elektronicky, Olin Šolc: "Dobrý večer. Nezdá se vám, že problémem může být i nekvalita finančních poradců, kterým Česká národní banka uděluje certifikáty? Jakým způsobem centrální banka může ovlivňovat práci firem i jednotlivců, kteří se finančním poradenstvím zabývají?" Děkuje Olin za odpověď.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Nekvalita finančních poradců, certifikáty, nevím teď přesně, o jakých certifikátech pan Šolc mluví.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Kdo chce poskytovat finanční poradenství, musí mít nějaký glejt, lidově řečeno, z centrální banky?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ne. Ne.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Nemusí.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Nemusí. Řada finančních poradců, to jsou lidé, kteří, kteří mají normální živnost. S ČNB nemají vůbec nic společného a jestliže se na ČNB odvolávají, v řadě případů to není pravda, opět prosíme tedy o.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Čili kdokoliv v této zemi si sedne někam do kanceláře, otevře okno a řekne: "Já jsem finanční poradce, pojdte mi, pojdte, chodte sem ke mně, já vám poradím, jak máte nakládat s penězi, tady mi za to zaplatíte xy peněz," tak to kdokoliv může dělat takhle?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

De facto ano.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Je to správně? Chtěla by centrální banka, aby to bylo jinak?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

My chceme svobodný finanční trh, a proto si myslím, že je potřeba finanční, finanční vzdělávání, protože ty finanční zprostředkovatelé by v prostředí, kdy by ti lidé nevěřili na snadný zisk, nenechali se manipulovat neférovými nabídkami, tak oni by nepřežili. Oni by neměli žádné zisky, oni by prostě nemohli pracovat, jim by se to nevyplatilo, museli by jít dělat nějakou jinou práci.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Čili ale člověk prostě musí být ostražitý, ostražitý, ptát se, dívat se, zeptat se, jestli v tomhle okénku zrovna mi poradili dobře nebo někomu jinému poradili dobře, to je ta cesta? Musí se starat sám člověk?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Já tomu tak věřím.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Zdeněk na webu: "Dobrý večer. Paní Zamrazilová, proč u nás může půjčky poskytovat kde kdo, viz stovky inzerátů a tak dále. Neměla by k tomu být potřebná licence České národní banky?"

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Licence České národní banky je potřebná jenom pro instituce, které přijímají od občanů vklady, tak, aby, tak aby byl, tak aby byly ty vklady občanů, aby s nimi bylo nakládáno podle zákona, ale úvěrový byznys není regulován, domnívám se, nikde.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Nikde na světě? A je to v pořádku?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

To je těžká otázka. To je filozofická otázka, stejně jako vám nepodepíšu, stejně jako vám nepodepíšu na první našlápnutí smlouvu, tak vám ani neodpovím na tuhle otázku takhle. Fakt, o tom bysme museli hovořit dlouho.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Dobrý večer, voláte do Hyde Parku, můžete se ptát Evy Zamrazilové. Kdopak se dovolal? My už vás posloucháme, pokud jste na telefonu, můžete se ptát.

divačka:

Ano, dobrý večer, Jiřina z Brna, posluchačka.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Dobrý večer, paní Jiřino. Povídejte.

divačka:

Jiřina z Brna. Chci říci paní Zamrazilové, že sleduji celé dění v této republice a již 22 roků máme tak špatné zákonodárce, špatné vlády, tam se střídají lidé, kteří mnohdy nerozumí agendě, ať už je to, ať už je to při pojištění, tady bylo několik teda při těch pojišťovacích, důchodových prostě, Vyšehrad, VIVA, a tak dále, propadly. Peníze lidem byly odňaty, pojištění, na připojištění není. Já vím, že teda chcete říci, že to se netýká, ale ta finanční negramotnost je tady de facto, tito lidé finančně negramotní jsou těmi vládami celých 22 let ponecháni

napospas lichvářům a s tím by měli zákonodárci zásadně něco udělat. Ryba smrdí od hlavy, říkám to tak, jak se to říká lidově.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

A paní Jiřino, a vaše otázka mířící na Evu Zamrazilovou?

divačka:

No, otázka míří na to, že by se mělo teda vždycky, pane redaktore, by se mělo vždycky v té vládě udělat ne to jejich bohupusté tlachání, vždyť to jsou nekonečné, nekonečné, když člověk sleduje to všechno, co se tady děje, aby se zásadně teda dělaly opravdu přílehavé zákony ve prospěch občanů, ale jak je vidět, tak vlády, poslanci a tak dále mají zájmy pouze o svoje platy a jinak je dál nic nezajímá. Tito naši občané, těch 90 % těch prostých občanů je dáno napospas lichvářům a tady těmto všem vychytrálkům.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Tomu jsme porozuměli, paní Jiřino, konkrétní otázku na paní Zamrazilovou.

divačka:

Takže děkuji, nebudu už vás zdržovat.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Budete mít, anebo ne?

divačka:

Prosím?

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Konkrétní otázku na paní Zamrazilovou zamíříte, anebo ne?

divačka:

No, zaměřuji jenom to, jestli ona v tom může něco udělat směrem k našim poslancům a k vládě?

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Tak, děkujeme, paní Jiřino, na shledanou. Tak, paní Zamrazilová, můžete pro to něco udělat směrem k našim poslancům a vládě?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Já se snažím dělat co nejlíp svoji práci, mám na starosti ochranu spotřebitele, tu agendu jsme otevřeli v roce 2008, víc, víc asi ode mě v týhle situaci nemůžete chtít.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Luky na webu: "Finanční gramotnost rovná se nerozhazovat víc, než je příjem. Chci se zeptat, jak vypadá finanční gramotnost naší vlády, když jsme zemi zadluženou a určitě ji nezadlužili lidé s pár tisícovkami měsíčně. Výuka nepomůže, když dítě vidí špatné příklady ze shora."

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Dobře, ale i v zemích, které jsou hodně zadlužené, si musí každý občan hlídat svoje finance a možná, možná v těch nejzadluženějších zemích o to více, protože tam už je potom pomoc z veřejných financí, z oblasti sociální politiky ještě limitovanější než v zemi, která je zadlužená méně.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Nicméně vláda to tak dělá, že si půjčuje na splácení dluhů, aby zaplatila dluh, tak si peníze půjčí. Takhle.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

No, tak takhle, to je běžná, ano, takhle je běžná obsluha státního veřejného dluhu, ano, takhle to funguje a tady bych přece jenom dala vládě body v tom, že fiskální konsolidace se snažila udržet určitou úroveň zadluženosti tak, aby úroky, které platíme ze státního dluhu, časem nevystoupaly tak, jako jsou úroky, které platí Řecko, Itálie, Španělsko a ty další postižené země, protože malá země si může, a to jsme viděli ve finanční krizi mockrát, dovolit podstatně míň než ty země větší a my si teď půjčujeme za stejný úrok jako Německo. V zásadě.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Na webu Vlasta: "Praha má asi 36 miliard korun dluh, je to normální? Kdy to hodlají splatit? Neměli by se v první řadě učit finanční gramotnosti politici a vedoucí funkcionáři?"

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

To je pořád to samé.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

No, a.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

To je pořád to samé.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Pořád to samé co, že pořád nás politici zadlužují a neumí to a nejsou finančně gramotní?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ne, pořád, že lidem, lidé, samozřejmě se jim nelíbí, jak veřejný sektor hospodaří, ale já tady můžu říct jenom to, že cestou spíš nebo to, co vidím já, je zeštíhlovat stát, protože s cizími penězi vždycky hospodaříte hůř než s penězi vlastními, to je logický, ale my tady ve finanční gramotnosti mluvíme o těch vlastních penězích, o těch, co máme na vlastních účtech a nehospodárnou roli správce veřejných prostředků omezím tím, že omezím roli státu jako takovou pro úzký, štíhlý stát jsem.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Anebo přijmu zákony, které neumožní takové zadlužování například?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Jistě, jistě, určitá forma fiskální brzdy je potřeba, určitě ano.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Dobrý večer, voláte do Hyde Parku, už se můžete ptát, kdopak se dovolal?

divák:

Ano, dobrý večer, já jsem se chtěl zeptat vašeho hosta, proč si odhlasovali čtvrt, repo sazbu čtvrtprocentního bodu, tím pádem okrádají důchodce a lidi, který rozuměj ekonomii, tak odvázejí peníze do zahraničí. Děkuju.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Děkujeme za otázku.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

No, odpovím, já s politikou nízkých úrokových sazeb dlouhodobě nesouhlasím. Myslím si, že v odborných kruzích jsem tím známá. Je to politika, která přišla ze Spojených států, Spojené státy de facto donutily ostatní vyspělé země politiku nízkých úrokových sazeb de facto kopírovat. Já s tou politikou nesouhlasím, mám s ní problém.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Proč? Proč nízká úroková politika je špatná?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Nízká úroková politika je špatná, protože si myslím nebo mám pocit, že za těch několik let krize se ukazuje, že vlastně ani není pořádně účinná, to je první věc. Ty výsledky si myslím, že jsou omezené. Samozřejmě, že názory se liší, řada odborníků říká, že pokud by ty úrokové sazby nebyly nízké, že by bylo ještě hůře, že ekonomiky by na tom byly ještě hůře, ale druhá věc, kterou si myslím, a kterou ten pán ve svém dotazu trošičku nakouzl, je to, že dlouhé období extrémně nízkých úrokových sazeb vytváří dlouhodobá rizika pro finanční stabilitu. Deformuje ceny aktiv a může přinášet problémy, může přinášet problémy institucím, jako jsou pojišťovny, penzijní fondy, institucionální investoři a tak dále.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Tedy, že se peníze vyvázejí jinam? To náš divák zmínil.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

To ne, peníze, že se vyvázejí jinam, to.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

A okrádání důchodců tam také padlo?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Okrádání důchodců.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Ne, v souvislosti s nízkými sazbami úrokovými.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

No, no, samozřejmě jistě je to o těch, o tom, co jsem říkala, že ohrožuje finanční stabilitu, dejme tomu, penzijních fondů, tak samozřejmě já bych to nenazvala pochopitelně okrádáním důchodců, protože ta politika nízkých úrokových sazeb je mířena na to, aby se ekonomiky uživily, že ten efekt není až takový, to je zkušenost posledního období.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Na webu: "Nízké úročení vkladů zdůvodňoval jeden ekonom, že banky mají nadbytek financí, zkrátka že lidé moc ukládají a málo si půjčují, banky tedy o další vklady nestojí. Přitom zadlužení domácností už dosahuje bilion korun. Jak to jde dohromady?"

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Jak to jde dohromady? No, ukládají si jiní lidé a půjčují si také jiní lidé, ta struktura, to je strukturální problém. Někteří, někteří lidé mají vysoké dluhy a je možné, že i část z těch, které mají dluhy, například hypotéku, tak se teď snaží spořit, aby měli jistotu, dejme tomu, několika splátek dopředu. I tak je to možné, ale v zásadě část obyvatelstva spoří, část je zadlužená.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Web: "Proč ještě nebyla zahájena výplata vkladů u Metropolitního spořitelního družstva?" To je aktuální záležitost. "Ve spolupráci se státním zastupitelstvím blokuje všechny vklady, oddalujete insolvenční řízení a tím obcházíte smysl pojištění vkladů. Sami tím podkopáváte důvěryhodnost ČNB!"

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ano, s vykřičníkem. Takže nevím o té situaci nic jiného než to, co se dá dočíst na webu České národní banky, je o tom, informace o tom jsou dostupné, ta situace, ano, ta družstevní záložna je pod intenzivní kontrolou dohledu České národní banky a já bych ale řekla k tomu ještě jednu otázku nebo ještě jeden, ještě jednu poznámku. Družstevní záložna není normálně fungující banka. Jestliže si někdo chce dát peníze jako vklad do družstevní záložny, potom se musí stát i jejím členem, členem družstva, a jestliže jsem někde členem nějakého spolku, družstva, tak se potom mám také starat pořádně o jeho hospodaření a mám vědět, kam jsem ty peníze uložil. A je to přesně, přesně situace, kde za nabízeným vyšším úrokem, výnosem, musím nutně vidět vyšší riziko.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Čili je to zase starost každého sebe sama?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Družstevní záložny jsou okrajový segment našeho bankovního systému a říkám, jestliže někdo si chce dát vklad do družstevní záložny, potom se stává členem družstva a také by se měl starat o tu instituci, o to, kdo, jak funguje, o to, kdo ji řídí a tak dále, a tak dále.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

A narážka na tu insolvenční tady. Neměl by ten proces jít co nejrychleji? Nenarážíte tím na smysl pojištění vkladů, nepodkopáváte ho, jak se tam píše?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Smysl pojištění vkladů tím určitě nepodkopáváme. Ta, ta instituce je pod zvýšeným, pod zvýšeným dohledem, je pod kontrolou a jistě vkladatelé o své vklady nepřijdou. To je ten fond pojištění vkladů, to.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Pavel na webu: "Zdravím, dne 23. dubna běžel na ČT 24 vám připisovaný výrok: 'Ekonomika České republiky se vzpíná, recese končí.' Dvě otázky. Jak jste na to přišla a dává vám víra pocit blaženosti?"

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Zase otázka s určitým ironickým podtextem, ráda na ni odpovím. V tom.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Nicméně opírá se o vaše stanovisko.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ne, ne, ne, bezva. V tom citovaném rozhovoru jsem paní redaktorce z Reuters řekla to, že žádná recese není, že žádná recese netrvá věčně, že ekonomika se postupně ode dna začíná odrážet a že jsou viditelné určité mírné známky stabilizace, stabilizace jednak na nemovitostním trhu v Praze, to je jedna věc a jednak také, že já osobně věřím v tom, že jestli se stabilizuje inflace především u cen potravin, například také u cen plynu, u cen pohonných hmot, tak, a spotřebitelé uvěří, že inflace nebude dále narůstat, tak potom, že jim to rozváže postupně ruce a opět se vrátí jejich spotřebitelská důvěra a může začít pomalu růst spotřeba domácností. Že si to ČTK vyložila takto, že jsem řekla, že končí krize, to moje vina není.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Ty signály na tom nemovitostním trhu jsou tak silné, že vás vedou k tomu, že se může začít mluvit o postupném ožívování?

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Ani takto jsem to neřekla. Řekla jsem pouze to, že existují.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Že existují signály. Že je to takový paprsek na konci tunelu.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Že není jenom, že v, přesně tak, že v rámci všech těch nedobrych zpráv, které z ekonomiky, z ekonomiky přicházejí, můžeme najít již i první známky stabilizace, a také jsem řekla, na tom také trvám, že uvidíme, jestli propad exportu, který ekonomika zažila v prvních třech měsících roku, mohl být významněji ovlivněn změnou výrobního programu našeho největšího exportéra, to jest Škody. Taky nevíme.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Paní Zamrazilová, děkuju za vaše odpovědi v dnešním Hyde Parku, díky, že jste přišla za našimi diváky. Na shledanou.

Eva ZAMRAZILOVÁ, členka Bankovní rady ČNB:

Děkuji. Na shledanou.

Daniel TAKÁČ, moderátor:

Už pozítří bude Ústavní soud rozhodovat o církevních restitucích, velmi důležité téma. V Hyde Parku se o tom bude mluvit zítra, přijde totiž Karol Hrádela, což je advokát skupiny senátorů, která příslušné podání u Ústavního soudu dala. Můžete se ptát v zítřejším Hyde Parku. Pro dnešek pěkný večer, pokud možno, ve společnosti České televize. Na shledanou.